

PROTOKOLL FRA HOVEDSTYREMØTE 26. OKTOBER 2016**Til stede:**

- Hovedstyret: Øystein Olsen, Jon Nicolaisen, Egil Matsen, Hilde Myrberg, Kjetil Storesletten, Karen Helene Ulltveit-Moe, Kathryn M. Baker og Steinar Juel
- Varamedlemmer: Arne Hyttnes og Kristine Landmark
- Fra de ansatte: Mona H. Sørensen og Henrik Borchgrevink (sak 197-199)
- Tilsynssekretariatet: Svenn Erik Forsstrøm (sak 194 og 197-206)
- Deloitte AS: Henrik Woxholt (sak 200-204)

Administrasjonen: Yngve Slyngstad (sak 197-207), Trond Grande (sak 197-207), Dag Huse (sak 200-201), Stephen Hirsch (sak 202), Marius Nygaard Haug (sak 205), Ole Christian Bech-Moen (sak 206), Lise Lindbäck (sak 206), Hege Gjerde (sak 197-198 og 200-201), Merethe Riddervold (sak 197-198, 200-202 og 205-206), Karsten Kallevig (sak 199 og 203-204), Ivar Eriksen (sak 199 og 203-204), Jan Thomsen (sak 203-204), Lars Dahl (sak 203-204), Ida Wolden Bache (sak 192), Per Espen Lilleås (sak 192), Ingrid Solberg (sak 192), Therese Riiser Wålen (sak 192), Kristin Gulbrandsen (sak 192 og 194-195), Olav Bø (sak 192-194), Torbjørn Hægeland (sak 193), Sindre Weme (sak 192-193), Henrik Andersen (sak 193), Katrine Godding Boye (sak 193), Ketil J. Rakkestad (sak 193), Roger Rake (sak 194), Ørjan Agdesteen (sak 194), Leif Veggum (sak 195), Birger Vikøren (sak 193-208), Runar Malkenes (sak 192-195 og 197-206), Ingunn Valvatne (sak 198-206), Pål Haugerud (sak 197-206), Bjarne Gulbrandsen (sak 192-208)

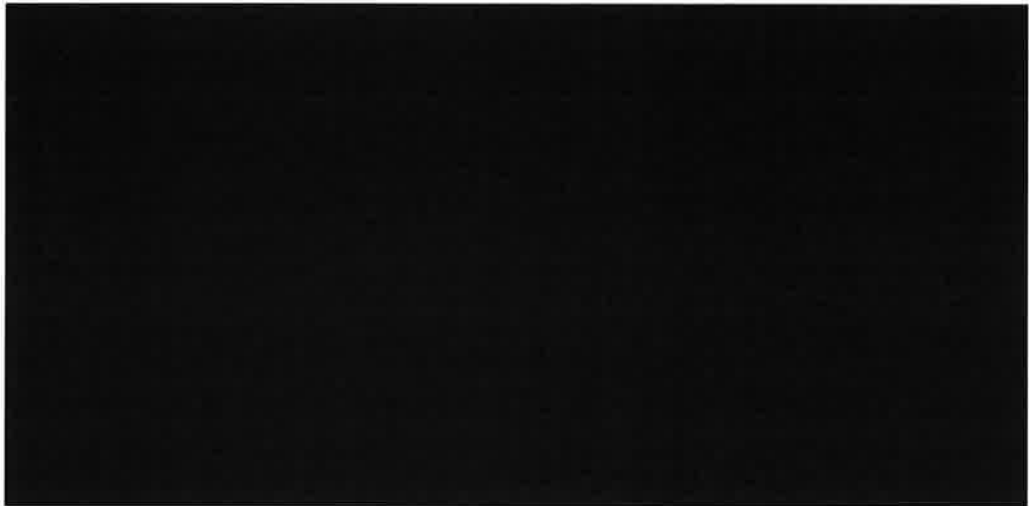
Til orientering var utsendt sammen med saksdokumentene:

- Agenda for hovedstyreseminar 25. oktober 2016
- Endringer i mandatet for Statens pensjonsfond utland – ny regulering av eiendomsinvesteringer
Brev til Finansdepartementet av 10. oktober 2016
- SPU – retningslinjer for observasjon og utelukkelse
Brev til Etikkrådet av 18. oktober 2016
- Referat fra møte i REIB 28. september 2016
Notat av 20. oktober 2016
- Supplementary Executive Board Report Q3
Rapport av 13. oktober 2016
- Nasjonal rapport fra regionalt nettverk ringerunde 2016-2
- Markedsfokus 5 – 2016

192/2016 Den aktuelle pengepolitiske situasjon

- Saksdokumenter:
- Tilråding om Norges Banks styringsrente overfor bankene
STRENGT FORTROLIG notat av 20. oktober 2016 fra PPO
  - Den økonomiske utviklingen siden 21. september 2016
Notat av 20. oktober 2016 fra PPO
  - Referat fra møtet mellom Norges Bank og Finansdepartementet 20. september 2016

STRENGT FORTROLIG notat av 20. oktober 2016 fra PPO
- Oppdaterte utsikter 2/2016
FORTROLIG notat av 20. oktober 2016 fra PPO
- Presentasjoner fra PPO

193/2016 Rapport om Finansiell stabilitet 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra Finansiell stabilitet (FST)

Torbjørn Hægeland og Katrine G. Boye presenterte hovedelementer i rapporten.

Hovedstyret hadde på denne bakgrunn en meningsutveksling. Hovedstyret godkjente forslag til «Hovedstyrets vurdering» og tok den beskrivende delen av rapporten Finansiell stabilitet 2016 til etterretning. Rapporten publiseres 2. november og sendes representantskapet til orientering.

194/2016 Finansiell risiko og forvaltning av valutareservene – tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra Markeder og banktjenester (MB)
Notat av 24. oktober 2016 fra revisjonsutvalget
Notat av 25. oktober 2016 fra risiko- og investeringsutvalget

Kristin Gulbrandsen redegjorde for hovedelementer i rapporten. Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingen i revisjonsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av, herunder virkning av overføringsfondet og rammeverket for forvaltning av valutareservene. Egil Matsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget.

Hovedstyret tok rapporten til etterretning. Rapporten sendes representantskapet til orientering. En redigert utgave av rapporten, som kun omhandler valutareservene, publiseres 4. november.

195/2016 Minnemyntutgivelse i 2018 for å markere at Den Norske Turistforening fyller 150 år

Saksdokument: Notat av 11. oktober 2016 fra Markeder og banktjenester

Kristin Gulbrandsen orienterte om saken.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling, herunder om kostnader ved utgivelse av minnemynter. Hovedstyret ga sin tilslutning til at Norges Bank markerer 150-årsjubileet til Den Norske Turistforening med å utgi en 20-krone sirkulasjonsmynt med spesialpreg i 2018.

196/2016 Orientering om aktuelle saker i sentralbankvirksomheten

Sentralbanksjefen orienterte om aktuelle saker i sentralbankvirksomheten.

197/2016 Protokoll fra hovedstyrets møte 5. oktober 2016

Hovedstyret godkjente protokollen fra møtet 5. oktober 2016.

198/2016 Virksomhetsstyring i NBIM – Rapport for tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBIM

Trond Grande redegjorde for hovedelementer i rapporten.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok virksomhetsrapporten for NBIM for tredje kvartal 2016 til etterretning.

199/2016 NBREM – Virksomhetsrapport for tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBREM

Ivar Eriksen og Karsten Kallevig redegjorde for hovedelementer i rapporten.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok virksomhetsrapporten for NBREM for tredje kvartal 2016 til etterretning.

200/2016 Statens pensjonsfond utland – Offentlig rapport for tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBIM
Notat av 24. oktober 2016 fra revisjonsutvalget
Notat av 24. oktober 2016 fra risiko- og investeringsutvalget

Yngve Slyngstad og Trond Grande redegjorde for hovedelementer i rapporten. Deloitte bekreftet at de gjennom forenklet revisorkontroll ikke hadde blitt oppmerksom på forhold som gir grunn til å tro at delårsrapporteringen ikke i det alt vesentligste er utarbeidet i samsvar med International Accounting Standard 34 «Interim Financial Reporting» som fastsatt av EU.

Egil Matsen og Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingene i henholdsvis risiko- og investeringsutvalget og revisjonsutvalget og de temaer utvalgene var særlig opptatt av, herunder erfaringer med ny rutine for offentliggjøring av foreløpige tall etter kvartalslutt. Utvalgene hadde fått tilfredsstillende svar på sine spørsmål og hadde i sine gjennomganger ikke

blitt oppmerksom på noe som tilsier en annen vurdering enn administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og godkjente den offentlige rapporten om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU), herunder delårsregnskap for investeringsporteføljen (SPU) for tredje kvartal 2016.

Kvartalsrapporten, inkludert signert versjon av regnskapsrapporteringen for SPU for tredje kvartal 2016, oversendes Finansdepartementet. Rapporten publiseres på NBIMs nettsider 28. oktober. Rapporten sendes representantskapet til orientering.

201/2016 NBIM – avkastning og risiko tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBIM
Notat av 24. oktober 2016 fra risiko- og investeringsutvalget

Dag Huse redegjorde for hovedelementer i rapporten. Egil Matsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av, herunder de ulike investeringsstrategienes bidrag til fondets avkastning og risiko. Utvalget hadde i sin gjennomgang ikke blitt oppmerksom på noe som tilsier en annen vurdering enn administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok rapporten om avkastning og risiko i NBIM for tredje kvartal 2016 til etterretning. Representantskapet orienteres om hovedelementer i rapporten.

202/2016 NBIM – etterlevelse og kontroll tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBIM
Notat av 24. oktober 2016 fra revisjonsutvalget

Stephen Hirsch redegjorde for hovedelementene i rapporten. Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingen i revisjonsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av, herunder oppfølgingen av uønskede hendelser og status for arbeidet med å forbedre rammeverket for oppfølging av tjenesteleverandører. Utvalget hadde også fokus på et nytt instrument, «tracking stocks», og i hvilken grad dette faller innenfor eksisterende rammer i mandatet. Utvalget hadde i sin gjennomgang ikke blitt oppmerksom på noe som tilsier en annen vurdering enn administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok rapporten om etterlevelse og kontroll i NBIM for tredje kvartal 2016 til etterretning. Rapporten oversendes representantskapet.

203/2016 NBREM – avkastning og risiko i tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBREM
Notat av 24. oktober 2016 fra risiko- og investeringsutvalget

Lars Dahl redegjorde for hovedelementer i rapporten. Egil Matsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av, herunder eiendomsporteføljens sammensetning og forventet

avkastning over tid, samt hvilken rolle utviklingsprosjekter har i porteføljen. Utvalget hadde i sin gjennomgang ikke blitt oppmerksom på noe som tilsier en annen vurdering enn administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok rapporten om avkastning og risiko i NBREM for tredje kvartal 2016 til etterretning. Representantskapet orienteres om hovedelementer i rapporten.

204/2016 NBREM – etterlevelse og kontroll i tredje kvartal 2016

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBREM
Notat av 24. oktober 2016 fra revisjonsutvalget

Jan Thomsen redegjorde for hovedelementer i rapporten. Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingen i revisjonsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av, herunder oppfølgingen av uønskede hendelser forventet utvikling i IKT-sikkerhet. Utvalget hadde i sin gjennomgang ikke blitt oppmerksom på noe som tilsier en annen vurdering enn administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok rapporten om etterlevelse og kontroll i NBREM for tredje kvartal 2016 til etterretning. Rapporten oversendes representantskapet.

205/2016 Bakgrunnsinformasjon om SPU – brev til Sentralbanklovutvalget

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBIM

Sentralbanklovutvalget har i brev til Norges Bank bedt om informasjon og vurderinger fra banken som ledd i arbeidet med å kartlegge og utrede hvilke konsekvenser en eventuell utskillelse av forvaltningen av Statens pensjonsfond utland fra Norges Bank vil kunne ha på ulike områder.

Yngve Slyngstad og Trond Grande redegjorde for saksfremlegget.

Hovedstyret tok utkastet til brev til sentralbanklovutvalget til orientering.

206/2016 Aksjeandelen i Statens pensjonsfond utland

Saksdokument: Notat av 20. oktober 2016 fra NBIM

Finansdepartementet ber i brev 12. februar 2016 Norges Bank vurdere om forholdet mellom forventet avkastning og risiko for aksjer og obligasjoner har endret seg siden aksjeandelen sist ble vurdert i 2006/2007, og om det er forhold som tilsier en endring i aksjeandelen i referanseindeksen for Statens pensjonsfond utland (SPU).

Yngve Slyngstad redegjorde for saksfremlegget, med referanse til de presentasjoner og drøftinger som har vært om saken i seminarer for hovedstyret.

Hovedstyret hadde en grundig drøfting og ga sin tilslutning til de skisserte forutsetningene for bankens videre arbeid med råd til Finansdepartementet

